

УДК 811.161.2

DOI: <http://doi.org/10.32589/2412-9283.42.2025.334886>

Лібак Н. А.

libak.natalka@kmf.org.ua

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0200-4668>

Закарпатський угорський інститут Ференца Ракоці II

Дата надходження 03.03.2025. Рекомендовано до друку 02.04.2025

НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА “УКРАЇНСЬКА МОВА ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ” У ПІДГОТОВЦІ ЗДОБУВАЧІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ “ІСТОРІЯ ТА АРХЕОЛОГІЯ”

Анотація. У статті проаналізовано роль навчальної дисципліни “Українська мова за професійним спрямуванням” у професійному середовищі, зокрема для здобувачів вищої освіти спеціальності “Історія та археологія”. Вміння ефективно користуватися українською мовою необхідне для фахівців цієї сфери, оскільки дозволяє їм не тільки здобувати знання, а й реалізовувати їх у наукових та публічних матеріалах, виступах і дослідженнях. В умовах сучасного освітнього процесу необхідно вдосконалювати мовну підготовку здобувачів спеціальності “Історія та археологія”, інтегруючи вивчення української мови з професійною лексикою та науковими підходами.

Мова, яку використовують у професійній діяльності, є не лише засобом комунікації, а й важливим елементом розвитку професійної компетентності. Відповідно до визначень відомих науковців, українська мова за професійним спрямуванням має на меті формування навичок володіння мовою для виконання професійних завдань. Зокрема, це включає вміння вести наукові дискусії, створювати ділову документацію, володіння термінологією, а також вміння вести публічні виступи.

Здобуття таких компетентностей дозволяє майбутнім фахівцям здійснювати професійну діяльність на високому рівні, сприяє розвитку наукового дискурсу, участі в міжнародному обміні та збереженню культурної ідентичності через мовну компетентність. Вивчення української мови також сприяє вдосконаленню лексичної, граматичної та стилістичної компетентності, що є важливим у роботі з науковими текстами, проведенні наукових досліджень і створенні публікацій. Для здобувачів спеціальності “Історія та археологія” знання української мови є ключовим для успішної інтеграції в наукове середовище та розвитку інтерпретації археологічних матеріалів, що мають важливе національне значення. Навчальна дисципліна “Українська мова за професійним спрямуванням” забезпечує здобувачам необхідні компетентності, які сприяють професійному росту і ефективному функціонуванню в будь-якій сфері діяльності.

Ключові слова: українська мова, українська мова за професійним спрямуванням, здобувачі спеціальності “Історія та археологія”.

Libak N.A.

libak.natalka@kmf.org.ua

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0200-4668>

Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education

THE UKRAINIAN LANGUAGE FOR SPECIFIC PURPOSES IN THE TRAINING OF STUDENTS OF THE SPECIALTY “HISTORY AND ARCHAEOLOGY”

Abstract. The article analyzes the role of the Ukrainian language by professional direction for specific purposes in the professional environment, in particular, for students majoring in history and archaeology. The ability to effectively apply the Ukrainian language is necessary for specialists in this field, as it allows them not only to acquire knowledge, but also to implement it in the form of scientific and public materials, speeches and research. In the conditions of the modern educational process, it is necessary to improve

the language training of students of the specialty “History and Archaeology”, integrating the study of the Ukrainian language with professional vocabulary and scientific approaches.

The language used in professional activity is not only a means of communication, but also an important element of the development of professional competence. According to the definitions of famous scientists, the Ukrainian language in a professional direction for specific purposes aims to form language skills for performing professional tasks. In particular, this includes the ability to conduct scientific discussions, create business documentation, master terminology, and also conduct public speeches.

The acquisition of such competencies allows future specialists to carry out professional activities at a high level, contributes to the development of scientific discourse, participation in international exchange and the preservation of cultural identity through language competence. Studying the Ukrainian language also contributes to the improvement of lexical, grammatical and stylistic competence, which is important in working with scientific texts, conducting research and creating publications.

For applicants for the specialty “History and Archaeology”, knowledge of the Ukrainian language is a key to successful integration into the scientific environment and the development of the interpretation of archaeological materials of national importance. The academic discipline “The Ukrainian Language for Specific Purposes” provides students with the necessary competencies that contribute to professional growth and effective functioning in any field of activity.

Keywords: the Ukrainian language, the Ukrainian language for professional purposes, applicants for the specialty “History and Archaeology”.

Постановка наукової проблеми. Українська мова є основним засобом комунікації в академічному та професійному середовищі, тому важливою є її роль у підготовці фахівців у сфері гуманітарних наук, зокрема в галузі історії та археології. Спеціалісти цієї галузі повинні не лише володіти глибокими знаннями історичних процесів, археологічних досліджень та методів, а й уміти чітко, грамотно та професійно використовувати українську мову для створення наукових та публічних матеріалів, проведення досліджень і презентацій.

У сьогодишніх умовах постає необхідність удосконалення мовної підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю “Історія та археологія” в контексті використання української мови для здійснення професійної діяльності, зокрема, розробки методів навчання, які б поєднували вивчення української мови з професійною лексикою історії та археології, розвиток компетентностей у складанні наукових текстів, організації комунікації в межах наукової спільноти, а також підвищення ефективності використання української мови в міжнародному науковому обміні.

Оскільки українська мова є важливим інструментом у науковому та професійному спілкуванні, особливо в галузі гуманітарних наук, її роль у підготовці фахівців з історії та археології стає дедалі важливішою. Для майбутніх істориків і археологів ключовим аспектом є здатність ефективно презентувати результати своїх досліджень як на національному, так і на міжнародному рівні, використовуючи українську мову для створення академічних статей, монографій та участі в конференціях. З огляду на це, важливо сприяти розвитку навичок наукового письма та усної комунікації, а також удосконалювати вміння працювати з термінологією, характерною для історії та археології. Завдяки цьому випускники цієї спеціальності зможуть не лише вільно користуватися мовою для професійного спілкування, а й зробити вагомий внесок у наукову діяльність, забезпечуючи якісне поширення українських наукових досягнень у глобальному контексті.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Упродовж останніх років вітчизняні науковці активно обговорюють роль української мови за професійним спрямуванням у професійній підготовці. Зокрема, Н. Попович, Л. Прокопович виокремлюють значення розвитку культури мовлення здобувачів вищої освіти під час викладання дисципліни “Українська мова за професійним спрямуванням”; А. Бондаренко, С. Шевчук, І. Клименко, Н. Третяк досліджують мову професійного спілкування;

С. Вдович акцентує на ролі мови в естетичному розвитку майбутнього фахівця; Л. Пена, Н. Шульжук вивчають українську мову (за професійним спрямуванням) як обов’язковий освітній компонент у підготовці здобувачів вищої освіти; Л. Мацько, В. Підгурська, І. Голубовська, Л. Савенкова, О. Тищенко, В. Михайлюк, О. Христя, Н. Юрійчук, В. Юкало, С. Омельчук, І. Дроздова досліджують ефективну мовну підготовку здобувачів вищої освіти.

Метадослідження визначити роль української мови за професійним спрямуванням у фаховому становленні здобувачів спеціальності “Історія та археологія” та з’ясувати її вплив на розвиток ключових компетентностей, які необхідні для успішного професійного розвитку.

Виклад основного матеріалу дослідження з обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Українська мова за професійним спілкуванням посідає чільне місце серед предметів загальної підготовки, оскільки вона є важливим інструментом для формування професійних компетентностей в різних сферах діяльності. Її обсяг в освітньо-професійній програмі змінюється, але завжди є обов’язковим елементом підготовки майбутніх фахівців. Володіння мовою дає змогу не лише ефективно спілкуватися в робочому середовищі, а й створювати позитивний імідж професіонала, сприяючи розвитку культури мовлення. Майбутній фахівець тої чи тої галузі, використовуючи багатство та різноманіття української мови та її граматики, отримує нові можливості та компетентності.

Навчання української мови за професійним спрямуванням передбачає засвоєння специфічної термінології та стандартів спілкування в межах різних професій, а також розвиток умінь складання офіційних документів, ведення ділових переговорів, оформлення звітів, листування та інших комунікаційних процесів. Це сприяє збереженню та популяризації української мови в професійній сфері, особливо в контексті глобалізації та інтеграції національних ринків у світовий економічний простір.

За визначенням С. Шевчук, І. Клименко, “українська мова за професійним спрямуванням – це особливий функціональний різновид української літературної мови, який використовується для підготовки представників певної галузі виробництва, професії, роду занять” (Шевчук, 2011).

За дослідженням Н. Попович, Л. Прокопович, володіти мовою професійного спілкування означає вільно, без перешкод послуговуватися усім багатством лексичних засобів з певного фаху; дотримуватися граматичних, лексичних, стилістичних, акцентуаційних та інших норм професійного спілкування; знати спеціальну термінологію, специфічні найменування відповідної професійної сфери; використовувати усі ці знання на практиці, доречно поєднуючи вербальні й невербальні засоби спілкування (Попович, Прокопович, 2023].

На думку В. Підгурської та І. Голубовської, “Українська мова за професійним спрямуванням” спрямована на професійно-комунікативний розвиток здобувачів. Майбутній фахівець повинен володіти грамотною, логічно вибудованою мовою, вміти проводити ділові перемовини, готувати та виголошувати публічні виступи, використовувати наукові методи ведення дискусії (Підгурська, І. Голубовська, 2023, с. 5).

Цінними для нашого дослідження є напрацювання Л. Пени, у яких українська мова за професійним спрямуванням орієнтована на формування в майбутніх фахівців професійно зорієнтованих умінь і навичок досконалого володіння українською літературною мовою у фаховій сфері, підвищення рівня мовної грамотності, практичне володіння основами офіційно-ділового, наукового, розмовного стилів

української мови, що забезпечить професійне спілкування на належному мовному рівні (Пена, 2023, с. 3).

Н. Шульжук доводить, що дисципліна “Українська мова за професійним спрямуванням” є необхідною складовою підготовки майбутніх фахівців не лише як система мовних норм і правил, а насамперед як засіб комунікації, інструмент впливу та самовираження особистості. Учена акцентує увагу на тому, що сучасна лінгводидактика, орієнтована на антропоцентричні засади, повинна відповідати актуальному соціальному запиту – ефективному формуванню професійного мовлення. У цьому контексті особливого значення набуває когнітивно-дискурсна парадигма, яка зосереджується не лише на способах репрезентації знань у мові, але й на розвитку комунікативної компетентності мовця. Такий підхід передбачає переосмислення традиційних стратегій викладання української мови, надаючи перевагу діяльнісному підходу, що сприяє мовленнєвому розвитку здобувачів вищої освіти та формуванню їхніх комунікативно-прагматичних умінь (Шульжук, 2024, с. 251).

Н. Юрійчук акцентує увагу на багатофункційній ролі навчальної дисципліни “Українська мова (за професійним спрямуванням)”, яка, з одного боку, покликана частково компенсувати недоліки мовної підготовки, що мали місце в закладах загальної середньої освіти, а з іншого – не повинна дублювати шкільну програму. Науковець підкреслює, що ця дисципліна має значно ширші завдання: вона спрямована на забезпечення системного й поглибленого оволодіння здобувачами вищої освіти всіма основними розділами української мови, засвоєння норм сучасної української літературної мови, а також формування професійно спрямованої мовної компетентності. Зокрема, ідеться про збагачення активного словника здобувачів, у тому числі термінологічною та фаховою лексикою, оволодіння навичками роботи з текстами різних функціональних стилів, ознайомлення з основами стилістики й історії мови. Важливою складовою навчального процесу є також формування практичних умінь і навичок укладання ділових документів відповідно до норм офіційно-ділового стилю (Юрійчук, 2010, с. 434).

Продовжуючи думку попередників, Н. Гавриш акцентує на тому, що українська мова за професійним спрямуванням слугує ефективним засобом виконання професійних завдань та викликів, стимулює розвиток комунікативних навичок, застосування в конкретних ситуаціях професійного спілкування.

На думку А. Бондаренко, термін “українська мова (за професійним спрямуванням)” має інтегративний характер, оскільки пов’язаний із низкою суміжних лінгвістичних дисциплін, таких як комунікативна лінгвістика, стилістика, культура мовлення, соціолінгвістика тощо. Як навчальна дисципліна, вона орієнтована на формування в здобувачів вищої освіти навичок професійно орієнтованої мовної комунікації, на осмислення специфіки професійного мовлення в різних галузях діяльності. Предметом вивчення є сучасна українська літературна мова, зокрема в її функціонуванні у професійній сфері. Метою є розвиток умінь і навичок володіння українською літературною мовою в контексті фахової діяльності, що передбачає виконання низки завдань, зокрема таких: вироблення вмій дотримуватися нормативної мовної поведінки в умовах професійної комунікації; формування навичок усного та писемного мовлення в професійному контексті; опанування фахової термінології; розвиток навичок самоконтролю за дотриманням мовних норм у процесі спілкування. Особлива увага приділяється формуванню мовної та мовленнєвої компетентностей, що передбачає практичне засвоєння норм української літературної мови в типових ситуаціях професійного спілкування (Бондаренко, 2021, с. 8).

Н. Третяк зауважує, що мета вивчення навчальної дисципліни “Українська мова (за професійним спрямуванням)” – формування комунікативних компетентностей здобувачів; набуття комунікативного досвіду, що сприяє розвитку креативних здібностей здобувачів та спонукає до самореалізації фахівців, активізує пізнавальні інтереси, реалізує евристичні здібності як визначальні для формування професійної майстерності та конкурентоздатності сучасного фахівця; вироблення навичок оптимальної мовної поведінки у професійній сфері: вплив на співрозмовника за допомогою вмілого використання різноманітних мовних засобів, оволодіння культурою монологу, діалогу та полілогу; сприйняття й відтворення фахових текстів, засвоєння лексики і термінології свого фаху, вибір комунікативно виправданих мовних засобів, послуговування різними типами словників (Третяк, 2023).

Вивчення освітнього компонента “Українська мова за професійним спрямуванням” забезпечує формування навичок професійної комунікації, студіювання специфіки фахової мови, розвиток культури мовлення, мислення і поведінки особистості, набуття комунікативної професійно орієнтованої компетенції особистості, яка спроможна зреалізувати свій творчий потенціал на потреби суспільства, формує в здобувачів вищої освіти спроможність використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали при здійсненні професійної діяльності в галузі міжнародних відносин, здатність спілкуватися на професійному та соціальному рівнях з використанням фахової термінології, охоплюючи усну і письмову комунікацію державною та іноземними мовами, можливість постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх у практичній діяльності. Предметом вивчення освітнього компонента є мова фахової галузі (Масицька, 2024, с. 5).

На основі аналізу поняття “українська мова (за професійним спрямуванням)” висновуємо, що це функціональний різновид української літературної мови, який використовується в професійній діяльності і сприяє формуванню комунікативних компетентностей у здобувачів. Вона включає володіння специфічною термінологією, нормами граматики, лексики, стилістики та акцентуації, що забезпечує ефективне виконання професійних завдань, успішне спілкування в різних сферах діяльності. Вивчення цієї дисципліни має на меті розвиток професійної мовленнєвої культури, підвищення рівня мовної грамотності та оволодіння мовними засобами для досягнення комунікативної мети, зокрема через використання наукових, офіційно-ділових і розмовних стилів у професійному середовищі. Українська мова за професійним спрямуванням для спеціальності “Історія та археологія” – це різновид української літературної мови, який використовується для ефективного спілкування у професійній діяльності істориків та археологів. Вона охоплює спеціалізовану термінологію, лексичні і граматичні норми, що забезпечують точність і однозначність у переданні знань та інформації в рамках цих наук.

Унаслідок вивчення навчальної дисципліни здобувач має здобути такі компетентності: знання основних відомостей про українську мову та її місце серед інших мов, особливості мовної політики та мовної ситуації в Україні; знання законодавчих та нормативно-стильових основ професійного мовлення (основних ознак культури мовлення, їхніх характеристик, мовних норм сучасної української літературної мови; основних стилів сучасної української літературної мови, їхніх основних характеристик); усвідомлення теоретичних відомостей про фахове спілкування, його роль у професійній діяльності; розуміння визначення, призначення, основних різновидів і структури ділових документів; знання загальних відомостей про культуру усного фахового мовлення, індивідуальні та колективні форми

фахового спілкування, підготовку та проведення прилюдного виступу; розуміння основних проблем українського термінознавства, української фахової термінології; знання основних проблем перекладу і редагування наукових текстів (Пена, 2023, с. 33).

Це сприятиме набуттю загальних компетентностей особистості, які не залежать тільки від професійної зорієнтованості, а саме: здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні; здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя; здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; здатність працювати в команді; здатність до міжособистісної взаємодії; здатність діяти на основі етичних міркувань тощо (Пена, 2023, с. 33).

До майбутніх фахівців спеціальності “Історія та археологія” ставлять високі вимоги, які полягають не лише в досконалих знаннях фаху, а й у високому рівні володіння українською мовою, вільному користуванні нею у всіх сферах і, особливо, у професійній та офіційно-діловій. Уміння спілкуватись мовою професії сприяє швидкому засвоєнню спеціальних дисциплін, підвищує ефективність праці, допомагає орієнтуватися в професійній діяльності та ділових контактах.

Українська мова за професійним спрямуванням відіграє важливу роль у підготовці здобувачів спеціальності “Історія та археологія” з кількох причин: культурна ідентичність та національна свідомість, доступ до наукової літератури та джерел, розвиток наукового дискурсу, підготовка до викладання та наукової роботи, міжнародний контекст, інтерпретація археологічних матеріалів.

Культурна ідентичність та національна свідомість: оскільки історія та археологія безпосередньо пов'язані з дослідженням культурної спадщини, мовна компетентність є важливим аспектом для розуміння історії, традицій і культурної ідентичності України. Оволодіння українською мовою дозволяє здобувачам глибше занурюватися в національну історію і зберігати її в контексті сучасної культурної реальності.

Доступ до наукової літератури та джерел: українська мова дає змогу працювати з оригінальними джерелами, монографіями, науковими працями та іншими матеріалами, написаними українськими вченими. Це дозволяє зберігати точність і достовірність інформації, що є важливим для дослідження історії та археології на локальному рівні.

Розвиток наукового дискурсу: вивчення української мови дозволяє майбутнім історикам та археологам активно брати участь у наукових конференціях, публікувати статті та дослідження українською мовою, що сприяє розвитку науки в Україні. Це також дозволяє розширювати коло науковців, які використовують українську мову для дискусій і публікацій.

Підготовка до викладання та наукової роботи: для тих, хто планує кар'єру викладача або науковця в Україні, володіння українською мовою є необхідною умовою для успішної професійної діяльності. Усі важливі наукові ресурси, підручники та курси в Україні переважно доступні українською мовою.

Міжнародний контекст: вивчення української мови дозволяє здобувачам спеціальності “Історія та археологія” бути частиною широкого міжнародного наукового обміну. Українська мова може слугувати мостом для співпраці з іншими країнами, що досліджують історію та археологію Центральної та Східної Європи.

Інтерпретація археологічних матеріалів: в археології багато матеріалів, що стосуються України, мають національне значення. Мова дозволяє більш точно інтерпретувати знахідки, адже значення предметів, їхні історичні контексти та соціокультурні особливості часто мають локальну специфіку.

Володіння українською мовою не лише допомагає здобувачам спеціальності “Історія та археологія” здійснювати наукову діяльність, а й сприяє збереженню та популяризації національної спадщини, розвитку наукового середовища в Україні та підтримці національної ідентичності.

Навчальна дисципліна “Українська мова за професійним спрямуванням” забезпечує розвиток кількох ключових компетентностей, які необхідні для успішного професійного виконання завдань у різних галузях. Основні з них:

комунікативна компетентність: уміння чітко, зрозуміло та грамотно висловлювати свої думки як усно, так і письмово; уміння ефективно вести ділове листування, переговори, створювати різноманітні професійні документи (звіти, листи, статті тощо); здатність адаптувати мову до конкретної ситуації, ураховуючи особливості професійного середовища;

лексична і термінологічна компетентність: засвоєння спеціалізованої лексики, яку вживають у конкретній професії (юридична, медична, технічна, економічна та інша термінологія); уміння правильно застосовувати терміни, що є важливими для розуміння та виконання професійних завдань;

граматична та стилістична компетентність: володіння нормами граматики української мови для правильної побудови речень, узгодження частин речення та використання відповідних граматичних форм; уміння адаптувати стиль мови до вимог різних типів документів (офіційний, науковий, діловий тощо);

аналіз та редагування текстів: уміння аналізувати текстову інформацію, знаходити та виправляти помилки; редагування документів, поліпшення їхньої структури, логіки викладу та відповідності вимогам;

культура мовлення: розвиток етичних аспектів спілкування, застосування норм ввічливості та етикету в діловому середовищі; уміння використовувати мову для створення позитивного враження на співрозмовників, колег чи клієнтів;

інформаційно-комунікаційна компетентність: уміння працювати з різними джерелами інформації, здобувати та систематизувати дані в контексті професійної діяльності; використовувати новітні інформаційно-комунікаційні технології для створення, опрацювання та передання професійної інформації.

Ці компетентності дозволять здобувачам або майбутнім фахівцям ефективно функціонувати в будь-якій сфері діяльності, використовуючи українську мову для досягнення своїх професійних цілей.

Висновки перспектив дослідження. Українська мова є ключовим інструментом для підготовки фахівців з історії та археології, сприяючи розвитку професійних компетентностей. Вивчення мови забезпечує знання основних відомостей про українську мову та її місце серед інших мов, особливості мовної політики та мовної ситуації в Україні; знання законодавчих та нормативно-стильових основ професійного мовлення (головних ознак культури мовлення, їхніх характеристик, мовних норм сучасної української літературної мови; основних стилів сучасної української літературної мови, їхніх основних характеристик); усвідомлення теоретичних

відомостей про фахове спілкування, його роль у професійній діяльності; розуміння визначення, призначення, основних різновидів і структури ділових документів; знання загальних відомостей про культуру усного фахового мовлення, індивідуальні та колективні форми фахового спілкування, підготовку та проведення прилюдного виступу; розуміння основних проблем українського термінознавства, української фахової термінології; знання основних проблем перекладу і редагування наукових текстів. Перспективи подальших досліджень включають дослідження професійних компетентностей здобувачів спеціальності “Історія та археологія”.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

- Бондаренко, А. І. (2021). *Українська мова (за професійним спрямуванням): навчально-методичний посібник*. НДУ ім. Миколи Гоголя.
- Масицька, Т. Є. (2024). *Українська мова (за професійним спрямуванням): навчальний посібник для здобувачів вищої освіти факультету міжнародних відносин*. evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/25542
- Пена, Л. І. (2023). “Українська мова за професійним спрямуванням” у підготовці майбутніх логопедів. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія*, 60(2), 32–35.
- Підгурська, В. Ю., & Голубовська, І. В. (2022). *Українська мова за професійним спрямуванням: навчальний посібник*. Вид-во ЖДУ ім. І. Франка.
- Попович, Н. Ф., & Прокопович, Л. С. (2023). Розвиток культури мовлення здобувачів вищої освіти під час викладання дисципліни “Українська мова за професійним спрямуванням”. *Міжнародний науковий журнал “Освіта і наука”*, 2(35), 226–232.
- Третяк, Н. В. (2023). *Українська мова (за професійним спрямуванням): навчально-методичний посібник*. <http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/7578>
- Шевчук, С. В., & Клименко, І. В. (2011). *Українська мова за професійним спрямуванням*. Алерта.
- Шульжук, Н. (2016). Методика викладання української мови за професійним спрямуванням: Проблеми і перспективи. У *Наукова термінологія нового століття: теоретичні і прикладні виміри : матеріали Міжнародної наукової конференції (с. 433–438)*. НУВГП.
- Шульжук, Н. (2024). “Українська мова (за професійним спрямуванням)” як обов’язковий освітній компонент у підготовці здобувачів вищої освіти. У *Міжнародна науково-практична конференція “Актуальні питання та перспективи інноваційного розвитку науки та освіти в умовах євроінтеграції” (с. 250–255)*.
- Юрійчук, Н. (2010). Форми організації навчальної діяльності студентів з курсу “Українська мова за професійним спрямуванням”. *Українська мова і література в школі*, 5, 29–33.

REFERENCES (TRANSLATED & TRANSLITERATED)

- Bondarenko, A. I. (2021). *Ukrainska mova (za profesiinym spriamuvanniam): navchalno-metodychnyi posibnyk*. NDU im. Mykoly Hoholia.
- Masytska, T. Ye. (2024). *Ukrainska mova (za profesiinym spriamuvanniam): navchalnyi posibnyk dlia zdobuvachiv vyshchoi osvity fakultetu mizhnarodnykh vidnosyn*. evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/25542

- Pena, L. I. (2023). “Ukrainska mova za profesiinym spriamuvanniam” u pidhotovtsi maibutnikh lohopediv. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Ser.: Filolohiia*, 60(2), 32–35.
- Pidhurska, V. Yu., & Holubovska, I. V. (2022). *Ukrainska mova za profesiinym spriamuvanniam: navchalnyi posibnyk*. Vyd-vo ZhDU im. I. Franka.
- Popovych, N. F., & Prokopovych, L. S. (2023). Rozvytok kultury movlennia здобувачів вищої освіти під час викладання дисципліни “Ukrainska mova za profesiinym spriamuvanniam”. *Mizhnarodnyi naukovyi zhurnal “Osvita i nauka”*, 2(35), 226–232.
- Tretiak, N. V. (2023). *Ukrainska mova (za profesiinym spriamuvanniam): navchalno-metodychnyi posibnyk*.
<http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/7578>
- Shevchuk, S. V., & Klymenko, I. V. (2011). *Ukrainska mova za profesiinym spriamuvanniam*. Alerta.
- Shulzhuk, N. (2016). Metodyka vykladannia ukrainskoi movy za profesiinym spriamuvanniam: Problemy i perspektyvy. U *Naukova terminolohiia novoho stolittia: teoretychni i prykladni vymiry : materialy Mizhnarodnoi naukovoï konferentsii* (s. 433–438). NUVHP.
- Shulzhuk, N. (2024). “Ukrainska mova (za profesiinym spriamuvanniam)” yak oboviazkovi osvithni komponent u pidhotovtsi здобувачів вищої освіти. U *Mizhnarodna naukovo-praktychna konferentsiia “Aktualni pytannia ta perspektyvy innovatsiinoho rozvytku nauky ta osvity v umovakh yevrointehratsii”* (s. 250–255).
- Yuriichuk, N. (2010). Formy orhanizatsii navchalnoi diialnosti studentiv z kursu “Ukrainska mova za profesiinym spriamuvanniam”. *Ukrainska mova i literautra v shkoli*, 5, 29–33.